

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditetssituasjonen i finans- og verdipapirforetak mv.

Per 31. desember 2021

DATO:
18.03.2022

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Markedsutvikling	5
3	Banker og kredittforetak	6
3.1	Soliditet	6
3.2	Likviditetsrisiko	7
3.2.1	Likviditetsreserven (LCR)	7
3.2.2	Stabil finansiering (NSFR)	8
3.2.3	Finansiering	9
4	Forsikringsforetak og pensjonskasser	10
4.1	Soliditet i livsforsikringsforetak	10
4.2	Soliditet i skadeforsikringsforetak	11
4.3	Soliditet i forsikringsgrupper	11
4.4	Soliditet i pensjonskasser	12
5	Verdipapirforetak og fondsforvaltere	13
5.1	Kapitaldekning for verdipapirforetak	13
5.2	Kapitaldekning for fondsforvaltere	14
5.3	Konsolidert kapitaldekning	15
6	Vedlegg – regelverk og metodikk	16
6.1	Banker og kredittforetak	16
6.1.1	Kapital	16
6.1.2	Likviditet	17
6.2	Forsikringsforetak	17
6.3	Pensjonskasser	18
6.4	Verdipapirforetak og fondsforvaltere	18

1 Hovedinntrykk

Alle **banker og kredittforetak** oppfylte kapitalkravet med god margin ved utgangen av 2021. Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning var 18,8 prosent, uendret fra året før, og på et historisk høyt nivå. Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) var 8,0 prosent, også uendret fra ett år tidligere.

Likviditetsreserven (LCR) for bankene samlet var 146 prosent ved utgangen av 2021, noe ned fra tredje kvartal, men fortsatt på et høyt nivå. Alle bankene og kredittforetakene oppfylte minstekravene til LCR, både på totalnivå, i norske kroner og i andre signifikante valutaer. Andelen stabil finansiering (NSFR) for bankene samlet var 120 prosent, nær uendret de siste kvartalene, og samtlige banker hadde en NSFR på over 100 prosent.

Alle **livsforsikringsforetakene** tilfredsstilte solvens- og minstekapitalkravene per 31. desember 2021. Samlet solvens- og minstekapitaldekning var hhv. 227 og 497 prosent, en nedgang fra utgangen av kvartalet før. Høyere rentenivå i fjerde kvartal bidro til at effekten av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger ble redusert.

Med unntak av INSR Insurance Group, som er under avvikling, tilfredsstilte samtlige **skadeforsikringsforetak** solvens- og minstekapitalkravene per 31. desember 2021. Samlet solvens- og minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene var hhv. 208 og 531 prosent, en nedgang fra utgangen av kvartalet før.

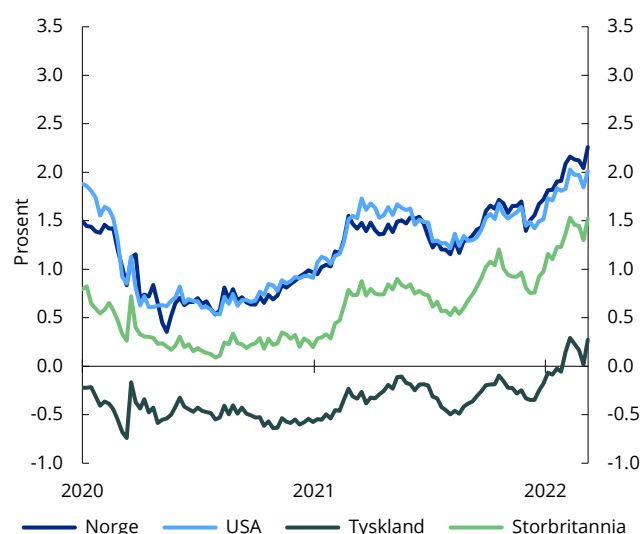
Alle **pensjonskassene** oppfylte solvenskapitalkravet per 31. desember 2021. Solvenskapitaldekningen for pensjonskassene samlet var 175 prosent, noe ned fra året før. Uten overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger var solvenskapitaldekningen 171 prosent og på samme nivå som ved utgangen av 2020.

Med unntak av tre foretak oppfylte alle **verdipapirforetak og fondsforvaltere** med og uten individuell porteføljeforvaltning, kravet til ansvarlig kapital per 31. desember 2021. Den samlede kapitaldekningen i foretakene var godt over minstekravene innenfor de ulike konsesjons- og tjenesteområdene. Ved utgangen av 2021 var samlet kapitaldekning 43 prosent for fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning, og henholdsvis 17 og 18 prosent for verdipapirforetak med og uten tillatelse til å yte minst en av tjenestene egenhandel, garantistillelse og/eller drift av multilateral eller organisert handelsfasilitet. Også for fondsforvaltere uten individuell porteføljeforvaltning er samlet kapitaldekning godt over minstekravene, men noe ned fra utgangen av forrige kvartal.

2 Markedsutvikling

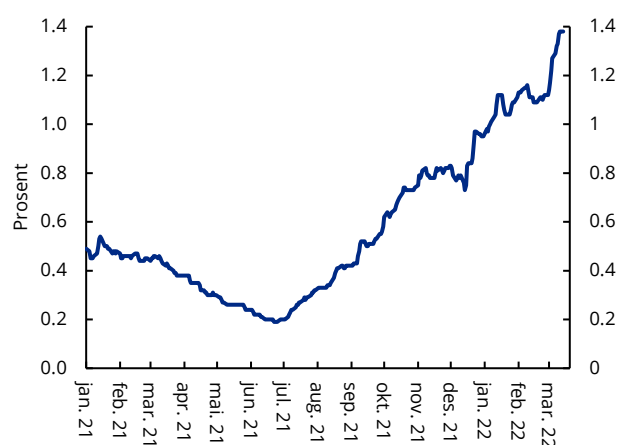
- Den norske tiårige statsobligasjonsrenten og pengemarkedsrenten, målt ved 3-månders NIBOR, økte i fjerde kvartal 2021, se figur 2.1 og 2.2.
- Aksjeindeksene for flere markeder steg i kvartalet, se figur 2.3.
- Tilgangen til og prisen på finansiering var god i fjerde kvartal 2021.
- Russlands invasjon av Ukraina har medført økt usikkerhet i markedene. De lange rentene har fortsatt opp hittil i 2022. De fleste aksjemarkedene har falt så langt i første kvartal, med unntak av Oslo Børs. Risikopåslagene for bankobligasjoner har hatt en betydelig økning i hittil i første kvartal, se figur 2.4. Risikopåslaget over styringsrenten i NIBOR har også økt noe.

Figur 2.1 Rente på 10-årige statsobligasjoner

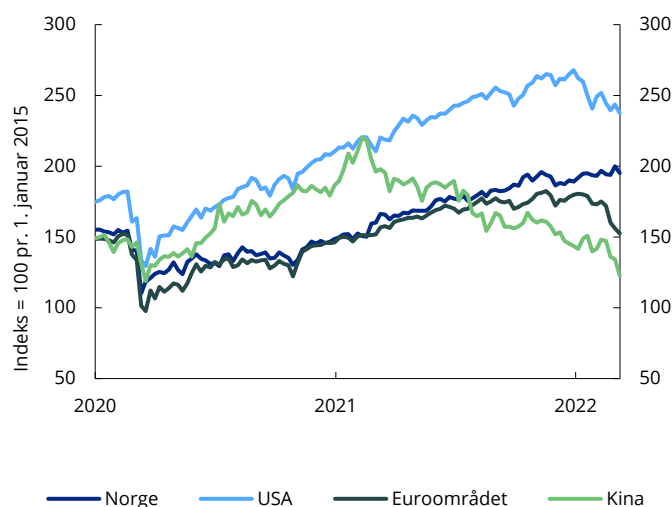
Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato: 10.03.2022

Figur 2.2 Pengemarkedsrente (3 mnd. NIBOR)

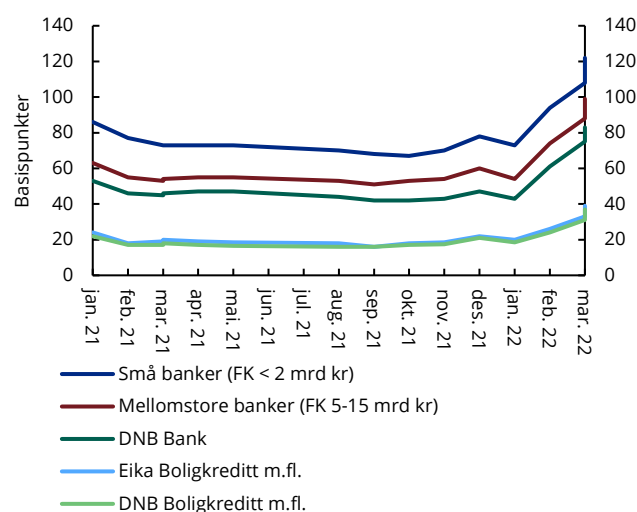
Kilde: Thomson Reuters. Siste observasjonsdato: 14.03.2022

Figur 2.3 Aksjeindekser (MSCI) for utvalgte områder

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato: 10.03.2022

Figur 2.4 Risikopåslag for seniorobligasjoner og OMF, 5 år over 3 mnd. NIBOR

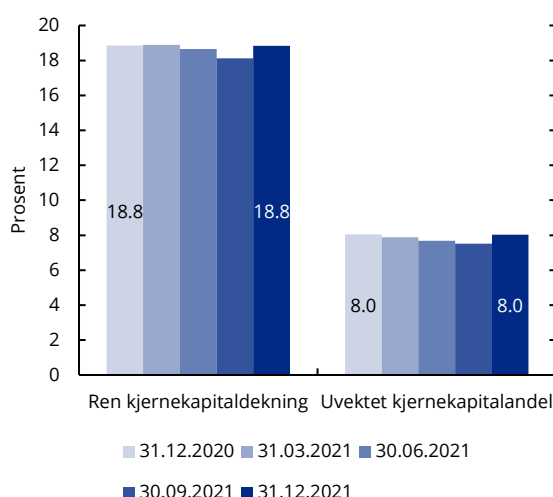
Kilde: DNB Markets. Siste observasjonsdato: 09.03.2022

3 Banker og kredittforetak

3.1 Soliditet

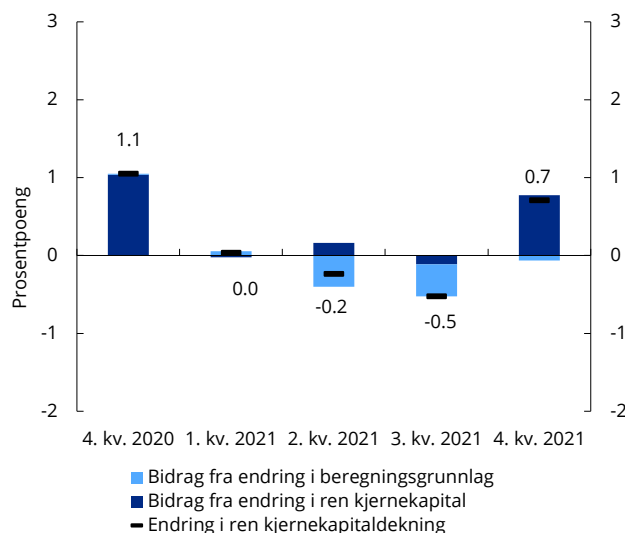
- Alle banker og kredittforetak oppfylte kapitalkravet ved utgangen av 2021.
- Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning, beregnet som vektet gjennomsnitt, var 18,8 prosent, se figur 3.1. Det er samme nivå som ved utgangen av 2020, og et historisk høyt nivå. Dette er kun det andre året siden 2008 at samlet ren kjernekapitaldekning ikke øker. Utviklingen i ren kjernekapitaldekning gjennom regnskapsåret påvirkes av at et flertall av bankene ikke inkluderer delårsresultatet i kapitalrapporteringen.
- Økt beregningsgrunnlag bidro isolert sett til lavere ren kjernekapitaldekning i 2021, mens tilbakeholdt resultat bidro til en økning, se figur 3.2.
- Bankenes beregningsgrunnlag økte noe i 2021, se figur 3.3. Eksponeringer før risikovekter, som er nevneren i uvektet kjernekapitalandel, økte i årets første tre kvartaler, men ble redusert i fjerde kvartal.
- Samtlige banker hadde god margin til kapitalkravet (inkludert Pilar 2-krav), se figur 3.4. Medianavstanden til kapitalkravet var 6,5 prosentpoeng.
- Bankenes samlede uvektede kjernekapitalandel var 8,0 prosent ved utgangen av fjerde kvartal 2021, det samme som ett år tidligere.
- Kredittforetakenes samlede rene kjernekapitaldekning var 20,5 prosent, en reduksjon på 1,7 prosentpoeng sammenlignet med utgangen av 2020. Kredittforetakenes uvektede kjernekapitalandel var 5,3 prosent, noe lavere enn året før.

Figur 3.1 Ren kjernekapitaldekning og uvektet kjernekapitalandel i norske banker/bankkonsern

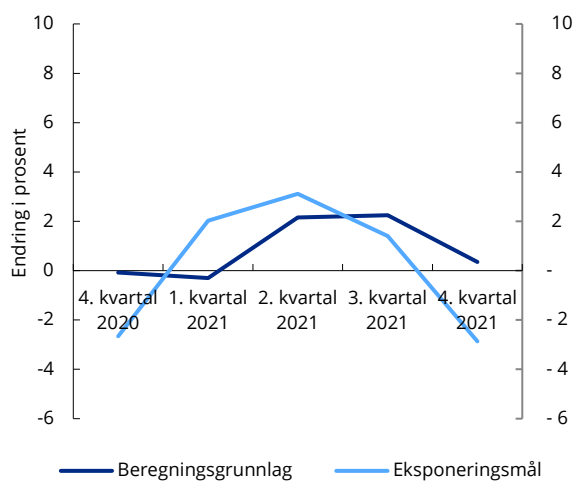
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.2 Endringer i ren kjernekapitaldekning i samtlige banker/bankkonsern (dekomponert)

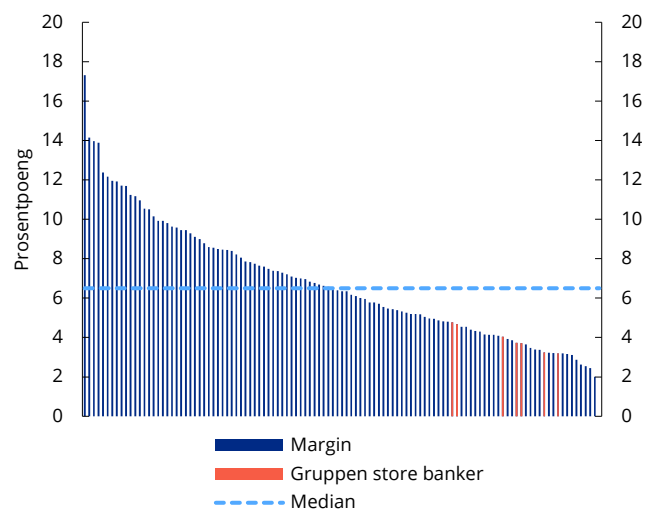
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.3 Endring i risikovektet beregningsgrunnlag og eksponeringsmål* i norske banker/bankkonsern

* Eksponeringer før risikovekting. Nevneren i uvektet kjernekapitalandel
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4 Bankenes margin til kapitalkravet¹ per 31. desember 2021

Kilde: Finanstilsynet

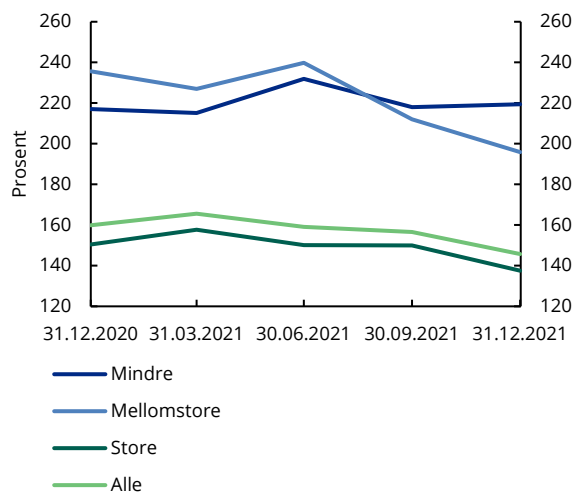
3.2 Likviditetsrisiko

3.2.1 Likviditetsreserven (LCR)

- Likviditetsreserven (LCR) for bankene samlet sett var 146 prosent ved utgangen av fjerde kvartal 2021, se figur 3.5. Dette er lavere enn i de fire foregående kvartalene og en reduksjon på 10 prosentpoeng sammenlignet med nivået ved utgangen av tredje kvartal.
- Alle foretak oppfylte minstekravet til total-LCR.
- Alle foretak som er omfattet av krav til LCR i NOK og andre signifikante valutaer oppfylte kravene.

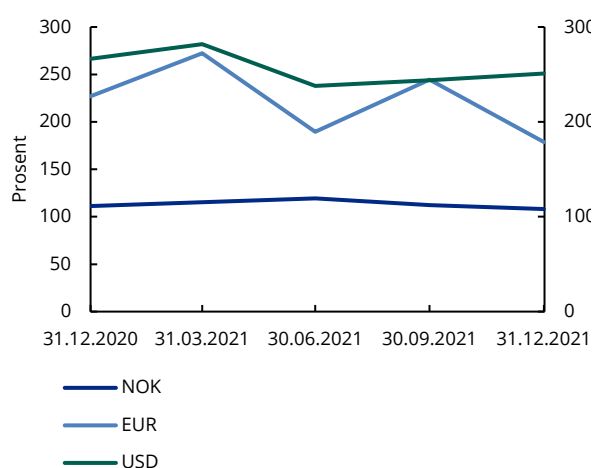
¹ Kapitalkrav er inklusiv Pilar 2-krav. Tre ekstremverdier er utelatt fra figuren.

Figur 3.5 Total-LCR, vektet gjennomsnitt

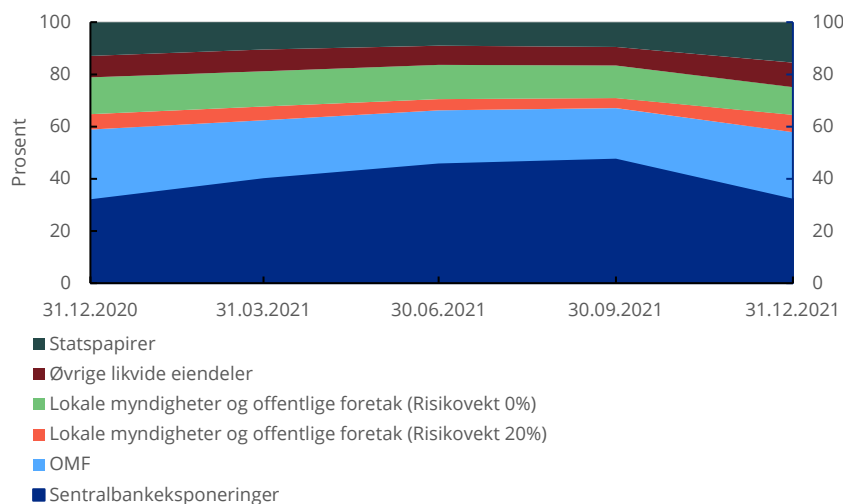
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.6 LCR utvalgte signifikante valutaer, alle banker, vektet gjennomsnitt

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.7 TOTAL-LCR, alle banker, sammensetning av likviditetsreserven (etter avkortning)

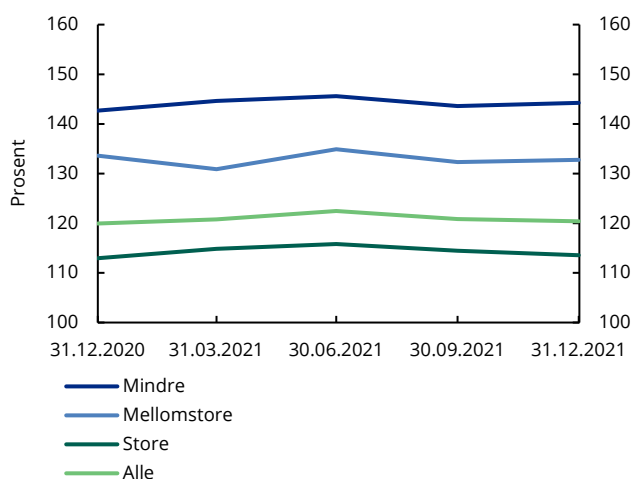
Kilde: Finanstilsynet

3.2.2 Stabil finansiering (NSFR)

- Andelen stabil finansiering (NSFR) for bankene samlet er lite endret de siste kvartalene og var 120 prosent ved utgangen av fjerde kvartal, se figur 3.8.
- Alle bankene hadde en total-NSFR over 100 prosent.²

² I endringene av CRR/CRD IV (CRR 2/CRD 5), som ble vedtatt av Europaparlamentet og Rådet i mai 2019, inngår et bindende minstekrav for NSFR på 100 prosent. Minstekravet trådte i kraft i EU 28. juni 2021. Endringene har ikke gjort gjeldende i norsk regelverk. Når endringene trer i kraft, vil NSFR endres fra å følge Basel-anbefalingene til å følge europeisk regelverk. Norge jobber med de øvrige EØS/EFTA-statene for at en innlemmelse av det nye regelverket i EØS-avtalen kan skje så snart som mulig.

Figur 3.8 Total-NSFR, vektet gjennomsnitt

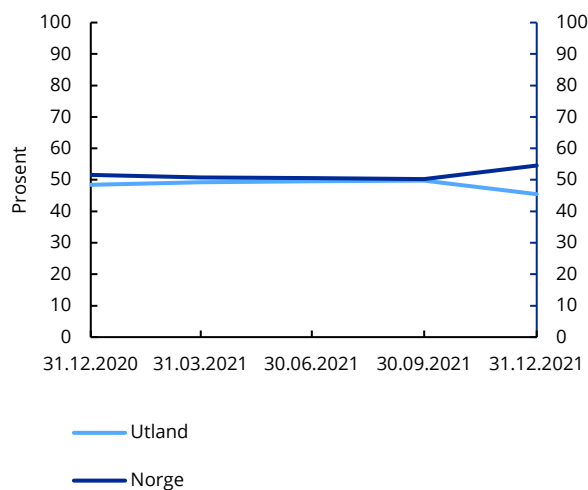

Kilde: Finanstilsynet

3.2.3 Finansiering

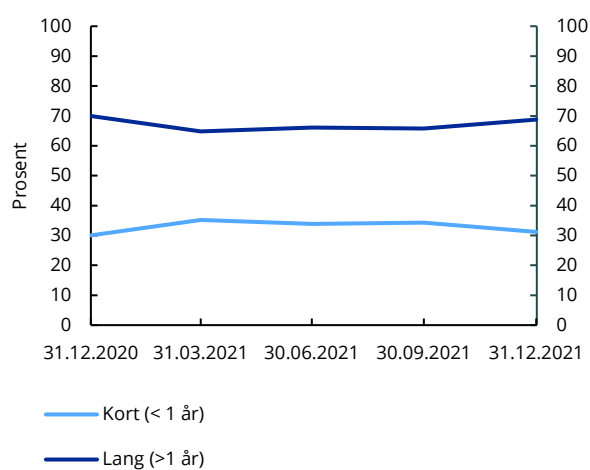
- Andelen finansiering fra utenlandske kilder er redusert med tre prosentpoeng sammenlignet med utgangen av fjerde kvartal 2020, se figur 3.9.
- Andelene kort og lang finansiering er omtrent uendret det siste året, se figur 3.10.

Figur 3.9 Utvikling i andel markedsfinansiering fra utland/innland

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.10 Utvikling i markedsfinansiering etter løpetid

Kilde: Finanstilsynet

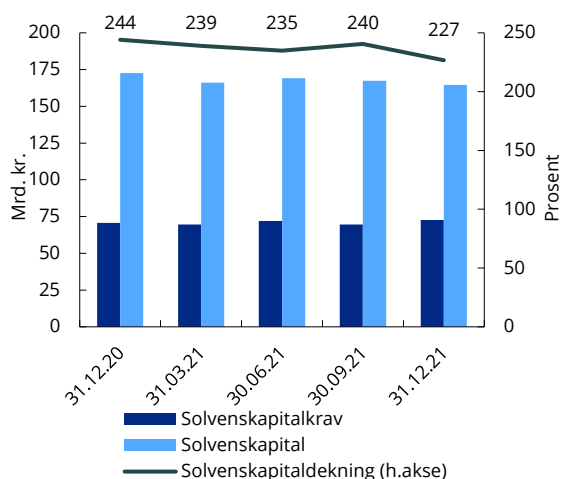
4 Forsikringsforetak og pensjonskasser

4.1 Soliditet i livsforsikringsforetak

Solvenskapitaldekning

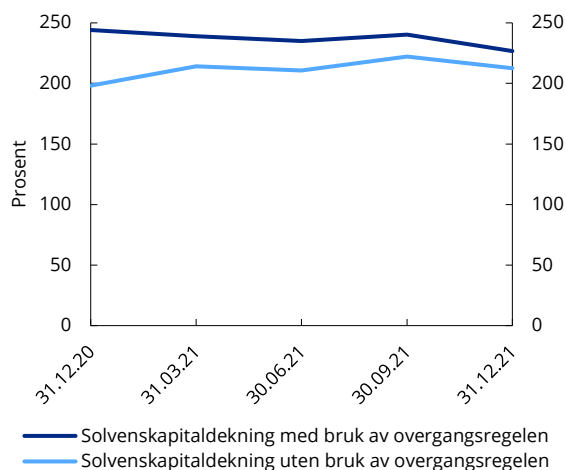
- Solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 227 prosent per 31. desember 2021, en nedgang fra utgangen av forrige kvartal, se figur 4.1. Reduksjonen kommer av en økning i samlet solvenskapitalkrav, samt en reduksjon i solvenskapitalen.
- Solvenskapitaldekningen uten bruk av overgangsregelen³ for livsforsikringsforetakene samlet var 213 prosent, en nedgang fra 222 prosent fra utgangen av forrige kvartal, se figur 4.2.
- Minstekapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 497 prosent, en nedgang fra utgangen av forrige kvartal, se figur 4.3.

Figur 4.1 Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

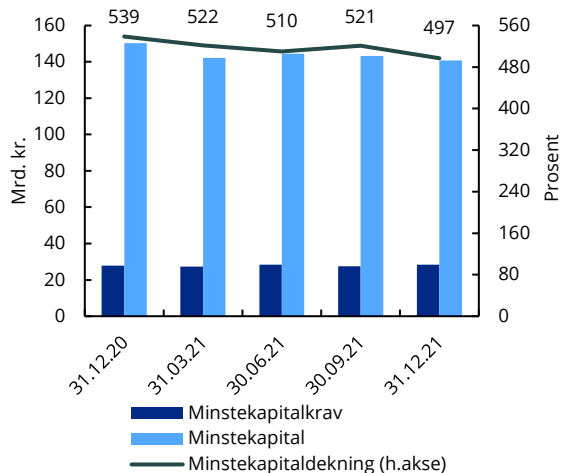
Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.2 Solvenskapitaldekning med og uten bruk av overgangsregelen i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.3 Minstekapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

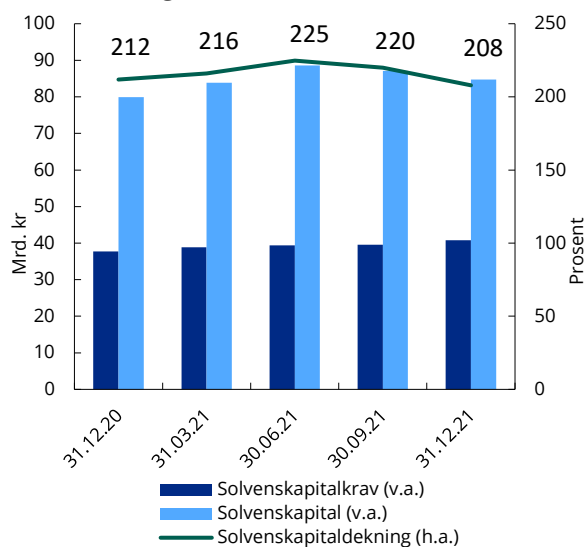
³ Se metodevedlegget for nærmere beskrivelse av overgangsregelen.

4.2 Soliditet i skadeforsikringsforetak⁴

Solvenskapitaldekning

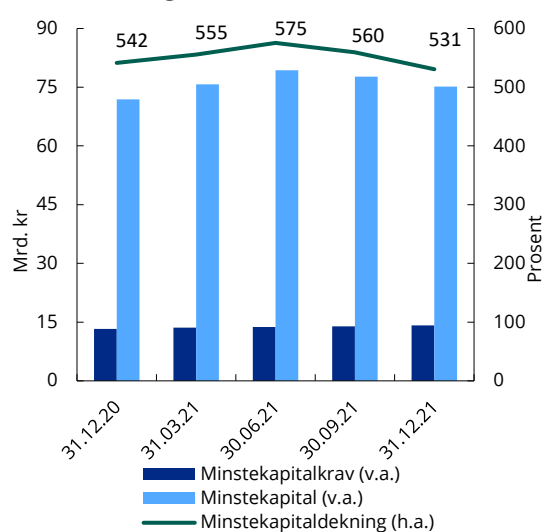
- Solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene samlet falt til 208 prosent per 31. desember 2021, se figur 4.4.
- Minstekapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene samlet falt til 531 prosent per 31. desember 2021, se figur 4.5.

Figur 4.4 Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.5 Minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

4.3 Soliditet i forsikringsgrupper

- Det er totalt åtte norske forsikringsgrupper, som er forsikrings- og holdingselskap som eier forsikringsforetak.⁵
- For forsikringsgruppene er solvenskapitaldekningen samlet sett redusert fra 217 prosent i tredje kvartal til 207 prosent i fjerde kvartal.

⁴ Assuranceforeningen Gard, Assuranceforeningen Skuld og Gard M&E Insurance (Europe) AS har avvikende regnskapsår og er utelatt fra omtalen i denne rapporten.

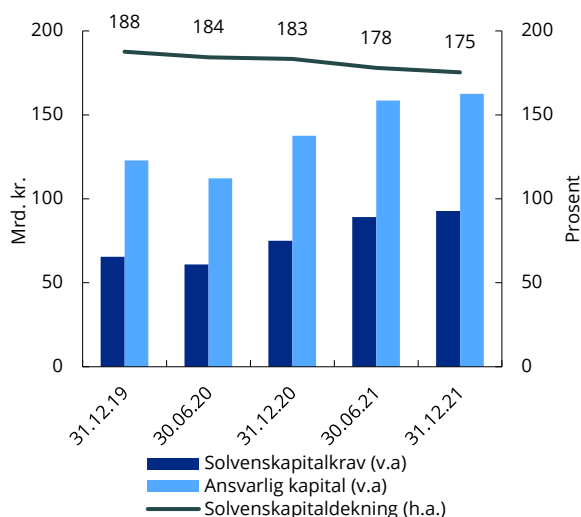
⁵ Assuranceforeningen Gard og Assuranceforeningen Skuld har avvikende regnskapsår og er utelatt fra omtalen.

4.4 Soliditet i pensjonskasser

Solvenskapitaldekning

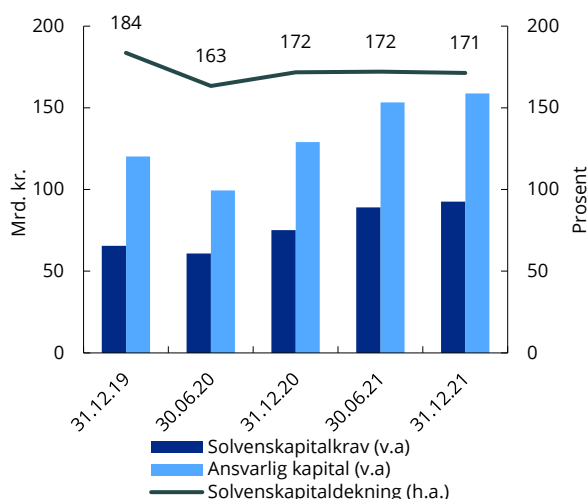
- Den samlede solvenskapitaldekningen for pensjonskassene var 175 prosent, ned fra 183 prosent per 31. desember 2020, se figur 4.6.
- Reduksjonen i solvenskapitaldekningen har sammenheng med at samlet solvenskapitalkrav har hatt en høyere prosentvis oppgang enn den ansvarlige kapitalen. Veksten i solvenskapitalkravet tilskrives hovedsakelig økt kapitalkrav for aksjerisiko, som er den klart største markedsrisikoen for pensjonskassene. Renteøkningen i 2021 og et økt tilbakeholdt overskudd økte kapitalen i gruppe 1 (egenkapitalen). I tillegg bidro økt kursreguleringsfond og økte tilleggsavsetninger til oppgangen i ansvarlig kapital.
- Alle pensjonskassene oppfylte solvenskapitalkravet per 31. desember 2021.

Figur 4.6 Solvenskapitaldekning i pensjonskassene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.7 Solvenskapitaldekning uten overgangsregelen for pensjonskassene samlet

Kilde: Finanstilsynet

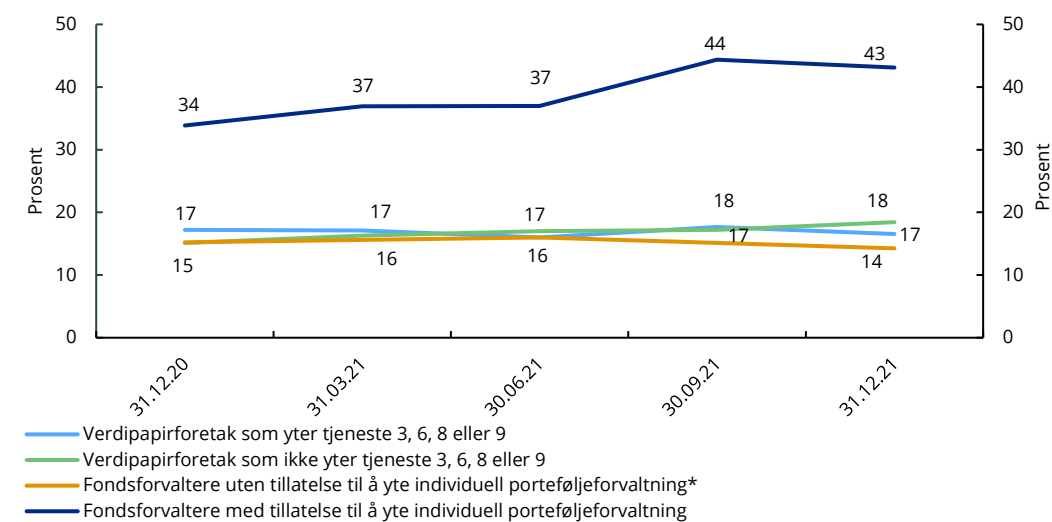
Solvenskapitaldekning uten bruk av overgangsregelen

- For pensjonskassene samlet var solvenskapitaldekningen uten overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger 171 prosent og på samme nivå som per 31. desember 2020, se figur 4.7. Solvenskapitaldekningen er 8 prosentpoeng høyere enn per 30. juni 2020, da rentenivået var særlig lavt etter utbruddet av koronapandemien.
- Alle pensjonskassene oppfylte solvenskapitalkravet uten overgangsregelen per 31. desember 2021.
- For ytterligere informasjon om soliditetssituasjonen i pensjonskassene per 31. desember 2021, se egen mer utfyllende rapport om soliditeten i pensjonskasser som vil bli publisert på Finanstilsynets nettsider.

5 Verdipapirforetak og fondsforvaltere

- Kapitlet omhandler verdipapirforetak og fondsforvaltere (forvaltningsselskap for verdipapirfond og AIF-forvaltere). Foretakene er delt inn i grupper basert på konsesjon og tjenester.
- Det skilles mellom verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel (tjeneste 3), garantistillelse ved emisjoner (tjeneste 6), drift av multilateral handelsfasilitet (tjeneste 8) eller drift av organisert handelsfasilitet (tjeneste 9), og foretak uten slike tillatelser.
- Det skilles mellom fondsforvaltere som har tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning og fondsforvaltere uten slik tillatelse.
- Samlet kapitaldekning var godt over minstekravet på 8 prosent for alle foretaksgruppene, uavhengig av konsesjon og tjenester, se figur 5.1.
- Med unntak av ett verdipapirforetak, oppfylte alle verdipapirforetak og fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning, kravet til ansvarlig kapital ved utgangen av fjerde kvartal 2021.

Figur 5.1 Samlet kapitaldekning på ikke-konsolidert nivå

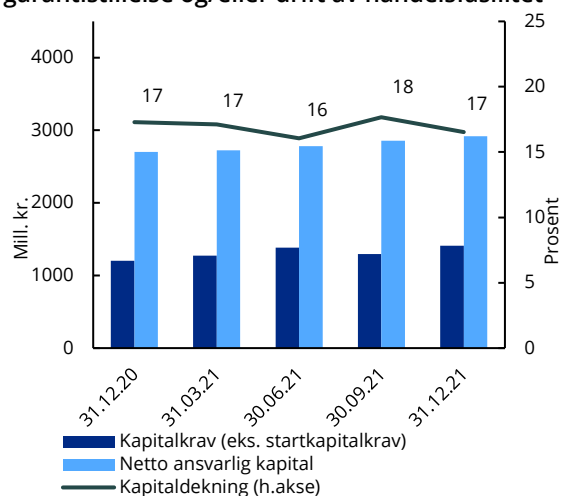
*Rapporterer kun halvårlig.

Kilde: Finanstilsynet

5.1 Kapitaldekning for verdipapirforetak

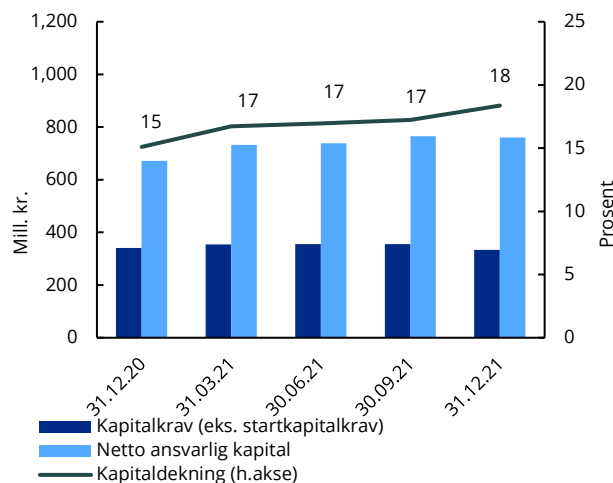
- Ved utgangen av kvartalet var det totalt 79 verdipapirforetak. Av disse hadde 11 foretak tillatelse til å yte tjenestene egenhandel, garantistillelse og/eller drift av multilateral eller organisert handelsfasilitet.
- Samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til egenhandel, garantistillelse og/eller drift av handelsfasilitet var 17 prosent ved utgangen av fjerde kvartal 2021, på samme nivå som ved utgangen av fjerde kvartal året før, se figur 5.2.
- Samlet kapitaldekning for verdipapirforetak uten tillatelse til de nevnte tjenestene var 18 prosent ved utgangen av fjerde kvartal 2021, 3 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av året før, se figur 5.3.

Figur 5.2 Samlet kapitaldekning verdipapirforetak med tjeneste egenhandel, garantistillelse og/eller drift av handelsfasilitet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5.3 Samlet kapitaldekning øvrige verdipapirforetak

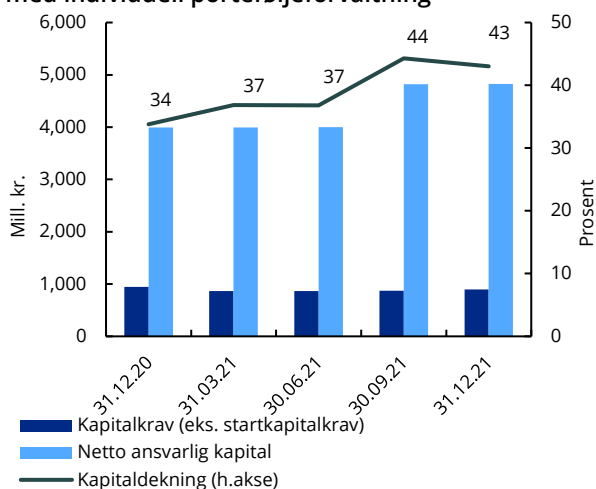

Kilde: Finanstilsynet

5.2 Kapitaldekning for fondsforvaltere

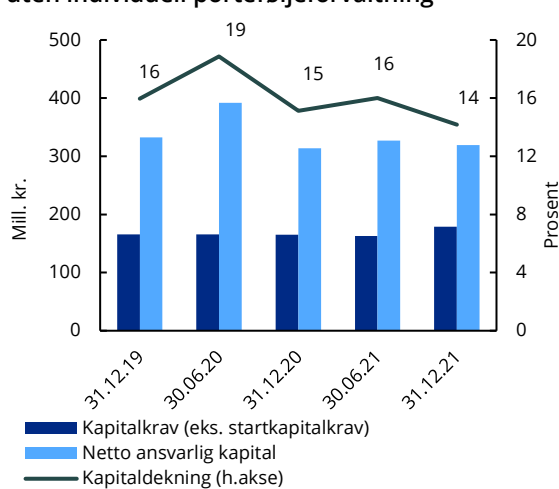
- Ved utgangen av kvartalet var det totalt 33 fondsforvaltere med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning og 34 fondsforvaltere uten slik tillatelse.
- Samlet kapitaldekning for fondsforvaltere med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning gikk noe ned fra det høye nivået i tredje kvartal, se figur 5.4.
- For fondsforvaltere uten individuell porteføljeforvaltning var kapitaldekningen 14 prosent ved utgangen av fjerde kvartal. Nedgangen fra tidligere kvartal skyldes at det har kommet til tre nye foretak som har lavere kapitaldekning enn gjennomsnittet for resten av gruppen, se figur 5.5.
- To forvaltere uten individuell porteføljeforvaltning var under kravet til ansvarlig kapital ved utgangen av 2021.

Figur 5.4 Samlet kapitaldekning fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5.5 Samlet kapitaldekning fondsforvaltere uten individuell porteføljeforvaltning

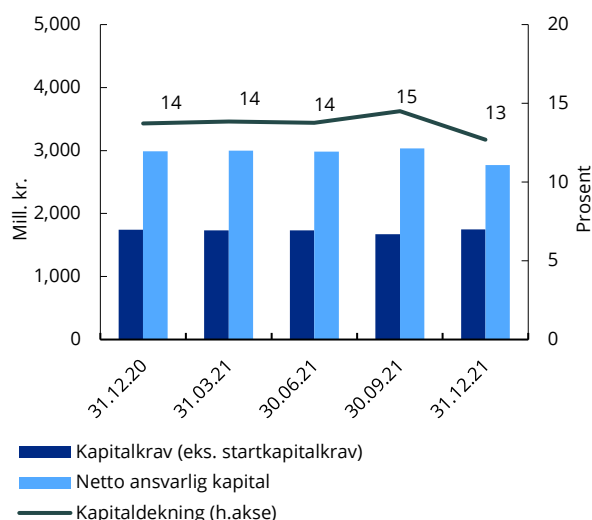
Note: Fondsforvaltere uten individuell porteføljeforvaltning rapporterer kun halvårlig.

Kilde: Finanstilsynet

5.3 Konsolidert kapitaldekning

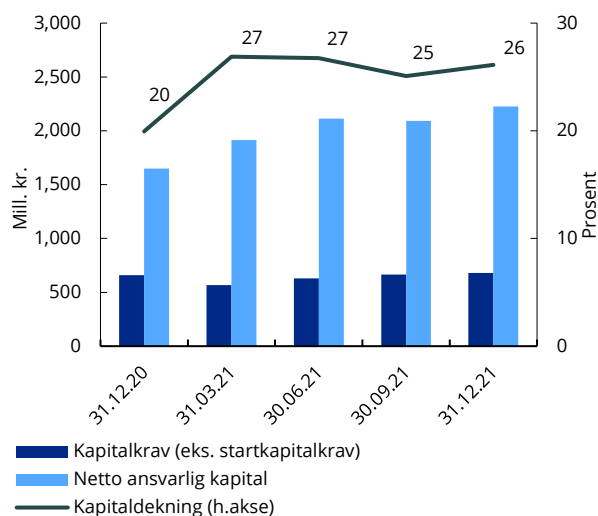
- Ved utgangen av fjerde kvartal 2021 var det totalt 33 foretak som rapporterte konsolidert kapitaldekningsoppgave, hvorav 9 foretak er tilknyttet fondsforvaltning og 24 foretak er tilknyttet verdipapirforetak.
- Samlet kapitaldekning hos konsoliderte foretak som er tilknyttet verdipapirforetak, har det siste året ligget mellom 13 og 15 prosent, se figur 5.6. Nedgangen fra utgangen av tredje til fjerde kvartal 2021, skyldes at Sparebank 1 Markets ikke lenger er mor til et verdipapirforetak og dermed ikke har konsolidert rapporteringsplikt.
- Samlet kapitaldekning blant konsoliderte foretak som er tilknyttet fondsforvaltere, har økt med 6 prosentpoeng det siste året, se figur 5.7.

Figur 5.6 Samlet kapitaldekning konsoliderte foretak (verdipapirforetak)

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5.7 Samlet kapitaldekning konsoliderte foretak (fondsforvaltere)

Kilde: Finanstilsynet

6 Vedlegg – regelverk og metodikk

6.1 Banker og kredittforetak

6.1.1 Kapital

Ren kjernekapitaldekning

Ren kjernekapital (Common Equity Tier 1) består av innskutt og opptjent egenkapital. Som rene kjernekapitalinstrumenter regnes aksjer, egenkapitalbevis og medlemsinnskudd godkjent av Finanstilsynet. Ren kjernekapitaldekning er ren kjernekapital som andel av det risikovektede beregningsgrunnlaget.

Pilar 1-krav

Pilar 1 er minimums- og bufferkrav til ansvarlig kapital som gjelder alle foretak. Det innebærer at foretakene til enhver tid skal ha en ren kjernekapitaldekning på 4,5 prosent av foretakets beregningsgrunnlag. Kjernekapitaldekningen og total kapitaldekning skal henholdsvis være minst 6 prosent og 8 prosent av beregningsgrunnlaget.

I tillegg til minstekravene til ansvarlig kapital skal foretakene ha kapitalbuffer bestående av ren kjernekapital. Foretakene skal ha en bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer på 3-4,5⁶ prosent og motsyklisk kapitalbuffer på 0-2,5⁷ prosent av beregningsgrunnlaget. I tillegg kommer en buffer for systemviktige foretak, som er 1,0 prosent for Kommunalbanken og 2,0 prosent for foretak i DNB-konsernet.

Pilar 2-krav

Pilar 2 i kapitaldekningsregelverket krever at foretakene gjennomfører en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP) for å ta stilling til kapitalbehov. Pilar 2-kravet er påslag i kapitalkrav for foretaksspesifikk risiko som ikke er tilstrekkelig dekket av kravene i Pilar 1, og kravet skal dekkes av ren kjernekapital.

Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel er krav til kjernekapital som andel av foretakenes eksponeringer før risikovekting. Det vil si et kapitalmål dividert på et uvektet eksponeringsmål. Kapitalmålet består av kjernekapital, og eksponeringsmålet omfatter samtlige balanseførte poster og ikke-balanseførte poster beregnet uten risikovekting.

Det følger av CRR/CRD IV-forskriften at foretakene skal ha en uvektet kjernekapitalandel på 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 2 prosent. Systemviktige banker skal utover dette ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 1 prosent.

⁶ For systemviktige foretak og foretak som benytter AIRB-metoden er kravet 4,5 prosent for norske engasjementer. For andre foretak er kravet 3,0 prosent.

⁷ Gjeldende krav er 1,0 prosent for norske engasjementer

6.1.2 Likviditet

Likviditetsregelverket stiller en rekke krav til foretakenes likviditetsrisiko. Det foreligger minimumskrav om at banker og kredittforetak skal ha en tilstrekkelig likviditetsreserve til å dekke likviditetsutgang i en stressituasjon.

LCR

Likviditetsreserven (LCR) måler størrelsen på foretakenes likvide eiendeler dividert med netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Minimumskravet er at foretakene til enhver tid skal ha en LCR på minst 100 prosent på totalnivå for alle valutaer. Det innebærer at foretakenes likvide eiendeler minst skal tilsvare netto likviditetsutgang i en stressituasjon. Kravet gjelder både på konsolidert og ikke-konsolidert nivå.

Det stilles også krav til LCR i hver signifikante valuta, med unntak av norske kroner, på minst 100 prosent. Minimumskravet til LCR i norske kroner for foretak som har euro eller amerikanske dollar som signifikant valuta er på minst 50 prosent. For øvrige foretak er det ikke fastsatt minstekrav til LCR i norske kroner.

NSFR

Stabil og langsiktig finansiering er målt ved Net Stable Funding Ratio (NSFR). NSFR er tilgjengelig stabil finansiering dividert med nødvendig stabil finansiering, og gjenspeiler hele institusjonens balanse. I den reviderte kapitalkravsforordningen (CRR2) inngår et minstekrav for NSFR på 100 prosent. Minstekravet har ikke tredd i kraft i norsk regelverk, slik at det ikke foreligger minimumskrav til stabil finansiering i gjeldende regelverk.

6.2 Forsikringsforetak

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). I denne rapporten er dette referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak er i brudd med kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt

minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Av størst betydning for norske livsforsikringsforetak er overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, fra 2016 til 2032.

6.3 Pensjonskasser

Solvenskapitalkravet

Fra 1. januar 2019 har solvenskapitalkravet for pensjonskasser vært basert på hovedprinsippene i Solvens II, og er en videreføring med noen tilpasninger av Finanstilsynets stresstest for pensjonskassene. Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene og er utformet for å sikre at pensjonskassene har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av pensjonskassens ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til pensjonskassens samlede virksomhet tas i betraktning.

Overgangsregler

Det er fastsatt overgangsordninger for forsikringstekniske avsetninger og ansvarlige lån. Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet i det nye solvenskapitalkravet og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til det nye solvenskapitalkravet fases inn lineært i årene frem til 2032.

6.4 Verdipapirforetak og fondsforvaltere

Verdipapirforetak

Kapitalkrav for verdipapirforetak følger av det europeiske kapitalkravsregelverket CRD IV/CRR. På grunn av måten kapitaldekningsregelverket for verdipapirforetak er innrettet, er det naturlig å dele dem inn i to grupper. Foretak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 3, 6, 8 og 9, og foretak uten slike tillatelser.

Førstnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 730 000 euro og et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt-, markeds- og operasjonell risiko på lik linje med banker. Sistnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 125 000 eller 50 000 euro (avhengig av om de har tillatelse til å håndtere klientmidler eller ikke) og det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Forvaltningsselskap for verdipapirfond og AIF-forvaltere (fondsforvaltere)

Fondsforvaltere kan deles inn i to grupper med ulike krav til ansvarlig kapital: Forvaltere av fond med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 4, og forvaltere av fond uten slik tillatelse.

Førstnevnte gruppe foretak er i tillegg til kravene som følger av verdipapirfondloven og/eller AIF-loven (m/forskrifter) omfattet av de samme kapitalkravene som gjelder for verdipapirforetak uten tillatelse til å yte investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, dvs. det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Foretak uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer ansvarlig kapital kun per 30. juni og 31. desember. Disse foretakene har et startkapitalkrav og et kapitalkrav på 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Konsolidert kapitaldekning

Foretakene som er omfattet av krav til ansvarlig kapital på konsolidert nivå på verdipapirområdet er morselskap til ett eller flere av foretakene som inngår i kapittel 2 og 3 i denne rapporten, samt foretak i nevnte kapitler som har eierandel på 20 prosent eller mer i annet foretak. Foretak som har felles ledelse må også rapportere konsolidert.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]